Maandag 17 Juli 1944

DAGBLAD

61ste Jaargang No. 4259

AMIGOE DI CURAÇAO

Boeken — tijdschriften naar het Zeemanshuis Klipstr. 49-53. Tel. 1531

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50-gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Steunt ons zeemanswerk
Klipstraat 49 — 53
Telefoon 1531.

Resultaat van het weekeinde:

GEVALLEN:

LESSAY
AREZZO
GRODNO.

Sjimada ook gevallen.

WELKE STAP ZAL TURKIJE NEMEN?

Er doen geruchten de ronde in Ankara, dat binnenkort de diplomatieke en economische betrekkingen tussen Turkije en Duitsland zullen worden verbroken. De Geallieerden zouden een dergelijke breuk geëist hebben. Er is geen bevestiging van deze geruchten, doch ook geen ontkenning van Turkse of Geallieerde zijde (Ankara, (AP) 15.7).

De Duitsers verwachten, dat Turkije in oorlog zal komen „vóór eind October". In een uitzending zeide Transocean, dat de buitenlandse vertegenwoordigers uit Ankara zijn vertrokken naar hun zomerverblijven. De Japanse, Hongaarse en Bulgaarse Gezanten zullen het voorbeeld van den Duitsen Ambassadeur von Papen volgen en de hoofdstad verlaten, aldus werd gezegd. Dit zou dan aantonen, dat er „kalmte heerst in de politieke kringen". Men acht het echter mogelijk, dat militaire verrichtingen van verreikende omvang zich zullen ontwikkelen vóór eind October (Londen, (AP) 15.7).

BOMBARDEMENT OP PLOESTI.

Grote strijdkrachten van Noordamerikaanse zware bommenwerpers — bijna 750 stuks — hebben Zaterdag vijf olie-raffinaderijen en een pompstation in het gebied van Ploesti in Roemenië aangevallen. Het was de grootste aanval, die ooit door bommenwerpers uit het gebied van de Midellandse Zee werd uitgevoerd. Grote schade werd aangericht en de rook steeg tot een hoogte van meer dan 6000 meter (Rome, (AP) 15.7).

BOMBARDEMENTEN OP DUITSLAND.

Bijna duizend Noordamerikaanse Vliegende Forten en Liberators uit Groot Britannië hebben Zondag de gebieden van München en Saarbrücken aangevallen, terwijl Berlijn meldde, dat nog een andere luchtvloot van Noordamerikaans zware bommenwerpers Wenen bombardeerde en verder in Noordoostelijke richting trok naar Rusland.

De Duitsers zeiden ook, dat Neurenberg het doel was van een grote aanval. blijkbaar door bommenwerpers uit Groot Britannië (Londen, (AP) 16.7).

ACHTSTE LEGER NEEMT AREZZO.

Officiëel wordt uit Rome gemeld, dat het achtste leger in Italië de stad Arezzo veroverd heeft. Arezzo is een belangrijk verkeerscentrum ten Zuid-Oosten van Florence en op minder dan 8 kilometer van de bovenloop der rivier de Arno. De stad werd Zondag om 9.30 uur genomen door het achtste leger nadat de vijand verdreven was van een versterkte heuvelstelling voor de stad (Rome, (AP) 16.7).

DE GEALLIEERDE VOORTGANG IN ITALIË.

In voortzetting van hun aanvallen hebben de Geallieerde legers belangrijke voortgang gemaakt in verschillende sectoren. In de Centrale sector kwamen de troepen van het achtste leger verschillende kilometers vooruit ten Noorden en Noord-Westen van Arezzo na de stad genomen te hebben. Verder ten Westen van Arezzo namen de troepen van het achtste leger in hun voordering de plaatsen Civitella, Bardia, Agnano en Ambra. Ten Oosten en Westen van de Tiber-vallei werden beperkte winsten geboekt tegen een krachtig verzet. Het dorp Lippiano werd bezet. De Noordamerikaanse troepen van het vijfde leger hebben verdere winsten gemaakt in hun opmars naar de rivier de Arno na zeer hevige gevechten en na een aantal krachtige tegenaanvallen te hebben afgeslagen.

Zij namen de stad Lorenzana en verschillende dorpen.

Langs de kust bevinden de Noordamerikaanse patrouilles zich op 8 kilometer van Livorno. In de sector van Foggibonsi werden zeer hevige tegenaanvallen afgeslagen met verliezen voor den vijand. De stad is in handen van de Franse troepen gebleven.

Middelgrote strijdkrachten van zware bommenwerpers vielen Zondag militaire doelen in het gebied van Wenen aan. Gevechts vliegtuigen voerden ook offensieve vluchten uit boven het gebied. Middelzware en lichte bommenwerpers vielen spoorbruggen in Noord Italië aan, terwijl gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers het vijandelijk verkeer en andere doelen in het gevechtsgebied bestookten. Andere vliegtuigen deden aanvallen in Joegoslavië, in het gebied van de Adriatische Zee en Zuid-Frankrijk. In de afgelopen nacht vielen Geallieerde vliegtuigen de olie-raffinaderij te Smederevo nabij Beograd aan. In deze verrichtingen werden 44 vijandelijke vliegtuigen vernield. 20 Geallieerde toestellen worden vermist. De luchtmacht voerde 2000 enkel vluchten uit. (Rome, (AP) 17.7).

BIJ DE VEROVERING VAN PINSK.

Bij de verovering van Pinsk moest het Russische voetvolk trekken door een streek van moerassen, venen en meren waar nog zelden menselijke wezens geweest zijn. Een bericht van het front gaf het volgende beeld van de onderneming: „Er hing een dichte mist over de meren en moerassen. Myriaden van muskieten geleken op wolken. De soldaten liepen over planken die haastig op de kleverige modder waren gelegd. Het Rode leger baande zich een weg vooruit bedekt door de kleverige warme modder. Plaatselijke boeren wezen de weg over smalle paden. De mannen zonken weg in het water tot de oksels. Een compagnie welke twee dagen doorbracht in het water werd de zwemmende infanterie genoemd. Vijandelijke scherpschutters in de bomen en heggen schoten op de Russische troepen. Een correspondent zeide, dat Pinsk door het vuur verwoest werd; de bevolking werd ontruimd door de Duitsers, alle Joden werden gedood en slechts enkele personen vluchtten naar de bossen (Moskou, (AP)).

JAPANSE LAFHARTIGHEID.

De Japanse radio zeide in een bericht, dat door Noordamerikaanse luisterdiensten werdt opgevangen, dat verschillende Noordamerikaanse vliegers, die gevangen genomen werden bij de eerste aanval der Superforten op het Noorden van Kyusju de vorige maand zijn geëxecuteerd. De Japanse radio waarschuwde, dat „elke Geallieerde vlieger die op Japan neerkomt zal worden geëxecuteerd." Voorts werd gezegd: „Dit is een dagorder". De radio verklaarde, dat de Noordamerikaanse vliegers „hetzelfde lot ondergingen als werd toebedeeld aan de vliegers die twee jaren geleden Tokio aanvielen" (New York, (AP)

DURE VERGISSING.

De Noordamerikaanse marine maakte bekend, dat het vuur van een Noordamerikaanse mijnenveger verantwoordelijk is voor het doden van een officier en een andere man en het verwonden van drie anderen aan boord van een PT-boot welke Generaal Mark Clark en andere leger-officieren op 28 Januari naar het strandhoofd van Anzio bracht. De mijnenveger richtte het vuur bij vergissing op de boot (Rome, (AP)

SJIMADA AFGETREDEN.

De radio van Tokio maakte bekend, dat de Japanse Minister van Marine Sjegetaro Sjimada als zodanig is afgetreden en dat Admiraal Naokuni Nomura als zijn opvolger werd benoemd. Sjimada werd tot Minister van Marine in

SJEGETARO SJIMADA,
afgetreden Japanse Minister van Marine.

Tojo's cabinet benoemd in November 1941. Hij werd tevens Chef Staf van de Marine bij omwenteling in het gehele Japanse Hoofdcommando in Februari van dit jaar. Nomura werd in Maart jl. van Vice Admiraal bevorderd tot de volle rang van Admiraal. (New York, (AP) 17.7).

HET RUSSISCH OFFENSIEF.

Het Duitse leger heeft zich schrap gezet in de Baltische Kaunas en Dvinsk terwijl in Bailystok en Brest Litovsk het Hoofdcommando straatsversperringen liet oprichten en gebouwen versterken ter bestrijding van de komende aanval der gestadig vorderende Russen. De nazie-linie is volkomen doorbroken in verschillende sectoren van de rivier de Velikaya — de laatste natuurlijk versperring voor Letland — tot de Pripet-moerassen in het Zuiden waar Pinsk veroverd werd. De Duitsers schijnen niet in staat ergens stand te houden langs dit 650 kilometer lange front en vijf Sovjet-legers snellen Westwaarts met toenemende vaart.

Generaal Bagramian heeft zich diep weten te wringen in het midden van Sovjet Baltische Republieken en weet zijn doorbraak snel uit te buiten. Snel vorderde hij daar 35 kilometer in de richting van Memel aan de Baltische Zee. Bagramian had open terrein en goede wegen tussen Wilno en Dvinsk. Zijn lichte en zware tanks kwamen tot 50 km. in Littauen en slecht een 130 km. van Siauli of Shavli. Zijn meest vooruitgeschoven post ligt op ongeveer 150 km. ten Zuid-Oosten van Riga en zijn tanks dreigen Riga en Estland af te snijden.

Bagramian, zelf een oud cavalerie-officier, gelooft inderdaad de 240 km. naar Memel voor te kunnen snellen en de Duitsers schijnen niet in staat te zijn vaart te verminderen. Een van de grote factoren van Bagramians opmars is zijn luchtmachtbevelhebber, de 37-jarige Luitenant Generaal Papivins die grote groepen Stormoviks aanvoert. De dichte wouden van Wit-Rusland liggen thans achter hem en de Stormovisk van Papivin rijten de Duitse verbindingslijnen aan stukken. Men profiteert van het schitterende weder, zodat de vliegende artillerie dag en nacht in actie kan blijven.

Vlak ten Zuiden van Bagramian is Generaal Tsjernyakhovsky's derde Wit-Russische leger gekomen tot binnen 30 kilometer van Kaunas. Hij heeft zijn front verbreed voor de oude hoofdstad en trok in de richting van de spoorlijn op een afstand van 30 kilometer — de spoorlijn welke Duitsland en Oost-Pruisen verbindt met Littauen Letland en Estland. Dit is een der gevaarlijkste aanvallen van de gehele veldtocht want hoewel de spoorlijn niet de enige is, die uit Letland en Estland komt is het de hoofdlijn en die waarover practisch al het militaire verkeer gaat. De Duitsers vechten hier wanhopig om deze ontsnappingsroute uit Letland en Estland open te houden, doch de Russische troepen zijn er sedert Vrijdag nog dichter bij gekomen.

Tsjernyakhovsky's ruiterij levert hardnekkige gevechten tegen de Duitsers met tommygeweren en de Duits-Hongaarse cavallerie, doch zonder ooit terrein af te staan vordert men gestadig naar de grens van Oost-Pruisen zowat 60 kilometer ten Westen.

Aan zijn linkerflank bevindt Tsjernyakhovsky zich halverwege tussen Mosty en de grens en op ongeveer 30 kilometers van de laatste versperring voor Oost-Pruisen.

Grodno is reeds genomen niettegenstaande de voorbereidingen die daar getroffen werden door de Gestapo en de Stormtroepen ter verdediging van de stad.

Met Volkovsky achter zich trekken de troepen van Generaal Zakharovs tweede Wit-Russische leger naar het Westen langs de spoorlijn van Baranowicze naar Bialystok door dichte wouden en over smalle wegen. De Duitsers zijn op de loop en de Stormovisk storten zich op de vluchtende colonnes. Men beschiet locomotieven, troepentreinen en alles wat kan rollen.

De Duitse commandanten vluchten met automobielen over de stoffige wegen, maar niet allen slagen erin te ontsnappen zoals bijvoorbeeld Generaal-Majoor Engel, die zich aan de Russen overgaf. (Moskou, (AP)

DE VLIEGTUIGEN TREKKEN UIT.

Een grote formatie van Noordamerikaanse bommenwerpers heeft Duitse voor de vijfde maal binnen een week aangevallen, volgens bekendmaking van de Duitse radio, nu het mooie weer de belofte inhoudt voor de grootste steun van de luchtmacht aan de invasie sedert weken. Bij het ochtendkrieken trokken grote strijdkrachten van bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen over het Kanaal nadat de Noordamerikanen tijdens de nacht reeds een flinke klap hadden toegebracht aan een Duitse opslagplaats van ammunitie en olie vlak ten Zuiden van Caen. Met tien minuten tussenpoze deden middelzware Marauders aanvallen op de Duitse doelen in het Guerche-bos nabij Rennes op 160 kilometer ten Zuiden van het Geallieerde front. De vlammen lekten tot een hoogte van 125 meter en de rook steeg wel anderhalve kilometer hoog. Een andere groep van 50 Marauders bestookte de brug over de Loire bij Nantes en een olie-opslagplaats te Montereau werd tegelijk door Noordamerikaanse Thunderbolts opgeblazen. Typhoons van de Raf namen met hun raketkanonnen een Duits convooi op weg naar Caen onder vuur. Meer dan 20 voertuigen werden vernield. De luchtoperaties worden voortgezet (Londen, (AP) 17.7).

DUITSE GEVANGENEN DOOR MOSKOU.

Een colonne van 57.600 Duitsers, die gevangen genomen werden in het Russische zomeroffensief, trekt naar de Russische hoofdstad en het Hoofd van de Politie in Moskou heeft bepaalde beperkingen voor het verkeer afgekondigd, terwijl de gevangenen door de hoofdstad trekken. Der burgerij werd gemaand de orde te bewaren en de militie zal ervoor moeten zorgen, dat geen betogingen tegen de gevangenen plaats vinden (Moskou, (AP) 17.7)

Het nieuws van vandaag.

Montgomery heeft wederom een aanval gedaan in het gebied van Caen en naar hedenmorgen wordt geseind, hebben de Britse tanks het spoorwegstation van Noyers veroverd, terwijl er in het plaatsje zelf straatgevechten woeden. Al de dorpen, die prijs gegeven werden bij de Duitse tegenaanvallen in de loop van de overige week, zijn wederom bezet door het Britse tweede leger en Rommel heeft moeite de gaten te stoppen, die in zijn front gemaakt worden. Het weer is schitterend en men verwacht, dat de luchtmacht zich dan ook terdege zal laten gelden. Reeds is bekend, dat een grote formatie van Noordamerikaanse zware bommenwerpers hedenmorgen een aanval heeft gedaan op doelen in Duitsland. En aan de Geallieerde grondstrijdkrachten in Normandië wordt ook flink steun geboden. In de Noordamerikaanse sector is er niet veel verandering in de toestand gekomen tijdens de laatste 24 uren. De Duitsers hebben het stadje Lessay aan de Westkust van Cotentin ontruimd en hoewel de Noordamerikanen er niet direct binnentrokken, kan men aannemen, dat zij er thans heer en meester over zijn.

In Italië is Zondag de stad Arezzo, een belangrijk verkeerscentrum midden in het land, door het Britse achtste leger genomen. Daarna hebben de Geallieerde troepen nog goede vordering gemaakt in verschillende sectoren. Het vijfde leger nam de stad Lorenzano aan de Westkust en de voorhoede bevindt zich reeds binnen 8 kilometer van Livorno. De Fransen sloegen venijnige Duitse tegenaanvallen op Poggibonsi af en verbeterden zelfs hun stellingen. Bommenwerpers uit Italië deden Zaterdag de grootste aanval tot nu toe op het oliecentrum Ploesti. Vijf raffinaderijen en een pompstation werden gebombardeerd en door luchtverkenningen werd vastgesteld, dat de aangerichte schade aanzienlijk is. Zondag werd het gebied van Wenen aangevallen door de vliegtuigen uit het Zuiden, terwijl de bommenwerpers uit Engeland München, Neurenberg en Saarbrücken bestookten.

De Russen hebben Grodno veroverd in hun opmars naar Oost-Pruisen en langs het gehele front kwamen zij verder vooruit. De Sovjets schijnen zich reeds binnen 16 kilometer van Kaunas de oude hoofdstad van Littauen, te bevinden. Hoe ver Tsjernyakhovksy nog van Oost-Pruisen is, is niet duidelijk. De berichten over de afstand verschillen dikwijls. De radio van Tokio meldt tenslotte de val van Sjimada, geen stad naar Japans Minister van Marine en 's Keizers Vlootvoogd. Sjimada werd vervangen door Admiraal Naokuni Nomura.

De Versplintering van het Christendom.

Het grote Schisma gisteren 890 jaar geleden.

„Orientalis Ecclesiae Decus" vestigt de aandacht op Oosterse Kerk.

Pius XII heeft dit jaar al twee encyclieken uitgegeven, waarvan de tweede juist de vorige week Donderdag door Abt Reynold Hillenbrand O.S.B. in Dagblad Amigoe di Curaçao behandeld is. Dat was de grote encycliek Mystici Corporis, welke blijkens de vele studies die hierover in de wereldpers thans verschijnen, voorbestemd is om een van de grote monumenten van Christelijke publicaties te worden. Enkele maanden daarvoor, op 9 Februari 1944 ter gelegenheid van het vijftiende eeuwgetijde van den Heiligen Cyrillus van Alexandrië, heeft Pius XII evenwel nog een andere encycliek uitgegeven onder de titel Orientalis Ecclesiae Decus (de sier der Oosterse kerk), waarin de Heilige Vader alle Christenen aanspoort tot studie van de afgescheiden kerken van het Oosten en van de delen daar welke katholiek gebleven zijn. De Heilige Vader zegt, dat meer dan ooit zulke studie thans nodig is, nu zo velen persoonlijk met deze kerken in aanraking komen en kunnen ervaren welk een enorme schatten als traditie zij uit de oudheid tot op heden hebben bewaard. Pius XI heeft in zijn beroemde encycliek Orientalium Rerum indertijd reeds tot de Oosterse studie opgewekt, het vijftiende eeuwgetijde van St. Cyrillus' zalig afsterven, was een welkome gelegenheid te wijzen op de verwaarlozing van de Oosterse studies op onze seminaries en onder onze geestelijken, wier enig contact met de Oosterse vaders uit het schaars rantsoen van het Romeins brevier bestaat. Het zijn de Oosterse Vaders, aldus de Paus, die in onze tijd nog een soliede basis bieden voor wederzijdse toenadering tussen het Westen en het Oosten, een toenadering die voor het welzijn der wereld van het grootste belang is. Gisteren was het 890 jaren geleden, dat de scheiding tussen de Oosterse en Westerse kerken een feit werd.

Er is tegenwoordig grote belangstelling voor onze afgescheiden broeders zegt de Heilige Vader, en dat blijkt op Curaçao zo te zijn, waar het Zaterdag verschenen nummer van „Lux" een voortreffelijk stuk van Georges Goyau over de afscheiding van 1054 bevat. Elders komen vele soldaten persoonlijk met de Oosterse Kerken in aanraking.

Het herenigingsvraagstuk treedt meer dan vroeger nu weer naar voren. Wat onze Kerk aan het Oosten dankt, blijkt uit den persoon van St. Cyrillus, die het goddelijk moederschap der Moedergods verdedigde tegen de ketters, die de vereniging van de twee naturen des Heren en het primaatschap van den Bisschop van Rome leerde.

Dit alles vestigt nog eens onze aandacht op hoe het Oosten eigenlijk is afgescheiden van het Westen. De politiek is hieraan niet onschuldig geweest. Er zijn talloze breuken of schisma's geweest: 55 jaar in verband met de Arianen, 11 jaren na de afzetting van Joannes Chrysostomus, 35 jaren duurde het schisma van Acacianus, 41 jaren dat van de monothelieten en ook 41 jaren dat van de iconoclasten. Steeds heeft men een compromis gezocht en dat is feitelijk de grondslag van de volkomen vervreemding geworden, die in 867 losbarstte in het eerste grotere schisma van Photius. Na dien is het nimmer meer goed geworden. In de 7e eeuw had bovendien de Arabier het Heilige Land veroverd en de Muzelmanse veroveringen namen steeds in omvang toe. In de 14e eeuw trekken de Turken, die inmiddels het Arabische Rijk ten dele hadden overgenomen, over naar Europa, vestigen zich in Adrianopel en bedreigen Constantinopel wanneer in 1451 Mohammed II aan het bewind komt. Sedert 1054 was Constantinopel los van Rome.

De hoogmoed harer patriarchen en de politiek harer keizers hadden haar losgerukt van het hoofd der Kerk. Nu zo groot gevaar dreigde, werden de blikken echter weer naar Rome gewend en keizer Johannes Palaeologus, die zijn stad al van nabij door Mohammed II ziet bedreigd, richt een verzoek tot de Apostolische Stoel, toen bezet door Eugenius IV. Ofschoon het duidelijk was, dat deze eerste poging niet van materieel belang ontbloot was, greep Paus Eugenius haar met beide handen aan.

Hoe kon het ook anders? De Almachtige gebruikt meer dan eens een materieel belang om tot een geestelijk doel te geraken. Het was voor den keizer gemakkelijker den Paus bereid te vinden, dan zijn eigen geestelijkheid van het heil ener eenheid te overtuigen! Paus Eugenius stelt Ferrara als plaats van samenkomst voor en nadat de schismatieke patriarch van Constantinopel daarin heeft toegestemd worden de nodige toebereidselen gemaakt. Mohammed is reeds in Adrianopel.

De Byzantijnse geestelijkheid is er niet terstond voor te vinden haar patriarch te volgen. Het „liever Turks dan Paaps" weerklonk van veler lippen, hier lang voordat de Spanjaard in onze landen tevergeefs met het zwaard beproefde, wat de laatste jaren door gebedsactie en heilig leven der Nederlandse Katholieken zo veel meer succes heeft: het terugvoeren van Nederland naar het geloof van onzen Sint Willibrord, naar het geloof onzer vaderen, naar dat geloof waarvoor de heilige martelaren van Gorcum blijkens een opschrift in een der kerken van Rome de dood ingingen: het primaatschap van Petrus en de Heilige Eucharistie. Michael Doucas, een Grieks geschiedschrijver verhaalt, hoe groothertog Loucas Notaras als motto uitvoerde:

„Liever de tulband in de stad dan de tiara van Rome". De Tulband is in de stad gekomen en wel niemand had kunnen denken, wat de consequentie was van het „liever Turks dan Paaps".

Het Concilie treedt saam.

Paus Eugenius roept het Concilie saam op 29 Juni 1437. Uitgenodigd worden, behalve de Katholieke Kerk, de afgescheiden Patriarchaten en nationale Kerken van het gehele Oosten.

Alles bij overeenstemming tussen Paus Eugenius en Pariarch Josef van Constantinopel.

In de samenroeping was het concilie geheel canoniek. Zo ook in zijn voorzitter, want de Paus verkoos zelf het concilie voor te zitten, iets waarover de afgescheidenen geen moeilijkheden

hadden, daar het Eerste Oecumenische Concilie den Bisschop van Rome reeds tot hoofd der Kerk had verklaard.

Op 8 Januari 1438 opent Cardinaal Albergotti het Concilie, en 27 Januari d.a.v. arriveert de Paus zelf in Ferrara. De Oosterlingen kwamen eerst op 4 Maart, afgehaald van Constantinopel in pauselijke galeien! De Paus verheugd over de poging tot verzoening ontving den Patriarch met alle honneurs, verschuldigd aan diens rang. Niets van „onderwerping", gelijk men geneigd is te schilderen. De Grieken waren perplex van zoveel vriendelijkheid en riepen uit — aldus de „Histoire du Concilie de Florence" — „In waarheid, aarde en zee zijn heden tot hemel geworden!"...

De besprekingen.

Gelijk bekend, zijn de Oosterse Kerken niet, als de reformatorische Kerken, uit een dogmatische breuk ontstaan, doch is haar ontstaan vrijwel uitsluitend politiek. Het geloof zoals dit in de oude Kerk der eerste eeuwen eerde en zich aan de hand der Traditie ontwikkelde, bestond in de Katholieke evengoed als in de afgescheiden Kerken. Het samentreden op voet van gelijkheid was hier dus mogelijk, iets wat bij een samenkomst met Protestanten op veel groter moeilijkheden zou stuiten, daar er dan geen sprake is van een gezamenlijk geloofsbezit. De besprekingen over het vagevuur bijvoorbeeld, op 4 Juni aangevangen, waren al spoedig beëindigd en bestonden voor het merendeel in het rechtzetten van enkele onjuiste begrippen.

De grote moeilijkheid was het z.g. Filioque, de clausule in de Niceense geloofsbelijdenis, dat de Heilige Geest voortkomt uit den Vader en den Zoon. Eén geloofswaarheid, die de afgescheidenen in navolging van de oude Kerk aanvaardden, doch niet in het Credo hadden staan. Voor hen was het feit, dat Rome iets aan het Credo had toegevoegd, van groter ergernis dan de inhoud der toevoeging zelf. Zonder in de inhoud te treden, werden niet minder dan 8 plenaire zittingen eraan gewijd: of de Kerk het recht had iets aan het Credo toe te voegen! Inderdaad had het Oecumenisch Concilie van Ephesus vastgesteld, dat niemand aan het Credo iets mocht toevoegen en dat het Niceens formulier voldoende was. M.a.w. zelfs uitleg ware onmogelijk. Het absurde, dat een wetgever na het geven van een wet, zichzelf de macht ontzegt wet te geven, of de wet uit te leggen, was moeilijk in te zien!

Tenslotte werden de bisschoppen het toch eens, met uitzondering van metropoliet Marcus van Ephesus, die den patriarch van Antiochië vertegenwoordigde. Deze stond alleen tegenover het gehele aanwezige episcopaat en daar hij zich niet onderwierp, zou men kunnen zeggen, dat hij zich de gave der onfeilbaarheid toekende. Hij — Marcus — deed precies als Pelagius, Donatus, Nestorius, Macedonius, Eutyches en andere ketters en scheurmakers, die hun mening bleven aanhangen, terwijl gans het Concilie tegen was. Het pleit voor de geest van vrijheid van het Florentijns Concilie, dat Marcus tot het einde toe het heeft kunnen bijwonen en steeds gelegenheid had vrijuit zijn mening te verkondigen. Het concilie was in deze meer clement dan zijn voorgangers, want de hierboven genoemde heren werden elk met een reeks excommunicaties en banvloeken heen gezonden. Vermeld dient te worden, dat de patriarch van Antiochië, Dositheos, later Marcus desavoueerde en de eerste was, die 's Pausen naam plechtig in de gebeden der mis liet zingen.

De pauselijke tiara als pand voor een lening.

Thans ging men over tot de inhoud van het Filioque, doch niet dan na een aardig intermezzo. De Paus had de Oosterlingen met zoveel pracht en praal ontvangen, dat de geldmiddelen tot voortzetting van het Concilie practisch meteen uitgeput waren. De patriarch en de gehele afvaardiging van 200 bisschoppen, benevens de keizer en zijn gevolg waren 's Pausen gasten. Weshalve de Paus een beroep doet op de rijke Republiek van Florence, die terstond bereid is geld te fourneren, op voorwaarde dat het gehele Concilie terstond verlegd worde naar Florence. Als pand doet de Paus zijn tiara afstaan!

26 Februari 1439 vangt de 15e zitting alzo in Florence aan en in de 18e zitting is het de Dominicaan Jan van Montenegro, die aan de hand van de Oosterse Vaders aantoont, dat... de Grieken het Westen voor waren in het geloven dat de Heilige Geest van Vader èn Zoon voortkomt!

St. Epiphanius schrijft, aldus de Predikbroeder: „Ik noem Zoon hem die van den Vader komt, en Heilige Geest, alleen hem, die van beiden is". St. Epiphanius, Gregorius Palamas, St. Basilius, St. Cyrillus van Alexandrië, St. Athanasius betuigen als om strijd de voortkomst van den Heiligen Geest uit Vader en Zoon, zij het soms in een formulering, die Rome toch steeds voor voldoende en geldig gehouden heeft: „Uit den vader en door den Zoon".

In elk geval stemmen de afgescheidenen erin toe, dat de Filioque-quaestie, als gevolg van politieke twisten, tot hèt grote verschilpunt geworden was, terwijl het dat in wezen niet was. De bisschoppen zenden dan ook een afvaardiging naar den keizer om aan te kondigen dat men het over de grote punten eens is. De metropoliet van Nicaea houdt een rede over de eenheid der Kerk, waarin hij namens de aanwezige bisschoppen protesteert tegen de indertijd door hun voorgangers begane fouten, waaraan zij geen schuld hebben.

Als hij eindigt, neemt patriarch Josef het woord en zegt, dat de voortkomst van de Heilige Geest door de Oosterse Kerken geloofd wordt, zoals de Katholieke Kerk dit leert, en besluit: .... zonder nochtans het Filioque in het geloofsymbool in te voegen, en met behoud van al onze riten, herenigen wij ons met haar." Keizer en bisschoppen, met uitzondering van Marcus, ondersteunen dit besluit. Op 8 Juni gaat de officiële bevestiging van dit besluit schriftelijk bij speciale missie naar den Paus, die het besluit doet voorlezen. Met het ontroerend einde, dat aan het einde de Patriarch opstaat, en naar den Paus schrijdt, die ook zelf opstaat van zijn troon, de armen wijd uitbreidt en den ouden Patriarch omhelst. Alle andere aanwezigen, bisschoppen en praelaten, zij volgen het voorbeeld. Er is geen scheidsmuur meer. Er zijn niet meer twee groepen van gelovigen, doch zij zijn allen bisschop der Katholieke Kerk, van de éne Kerk van Christus. Spontaan, zonder enig voorgeschreven ceremonieel, zonder ceremoniemeesters, zijn de bisschoppen bijeen en vieren hun hereniging.

Patriarch Josef sterft.

Na deze spontane hereniging moeten uiteraard de officiële stukken nog worden opgesteld en getekend. Voorts waren daar nog de zaken „van kleiner gewicht", zoals Eugenius ze noemde toen de „geünieerden" kwamen vragen, wat er thans nog te doen was: het primaatschap van Rome, het ongezuurde Misbrood, het karakter van het misoffer, etc.

Josef voelde zijn einde naderen. Hij was zo overweldigd van vreugde, dat hij de dag, volgende op die gedenkwaardige 8 Juni 1439, stervend ziek was. Inderdaad stierf hij 9 Juni in de avond, als de eerste katholieke Patriarch van Constantinopel na 4 eeuwen van scheiding. Hij liet zijn geloofsbelijdenis na:

„Josef, door Gods genade, aartsbisschop van Constantinopel, nieuw-Rome en Oecumenisch Patriarch; daar ik aan het einde van mijn leven ben, wil ik voldoen aan een plicht voor alle mensen; ik schrijf door Gods genade, duidelijk en onderteken mijn laatste gevoelen, dat al mijn lieven kinderen bekend zijn.

Ik verklaar, dat ik alles geloof, wat de Heilige Katholieke en Apostolische Kerk van Onzen Heer Jezus Christus van het Oude Rome gelooft en leert, en ik heb al hare geloofsartikelen omhelsd. Ik belijd, dat de Paus van het oude Rome, de heilige Vader der Vaderen is, de Opperpriester en Stadhouder van Onzen Heer Jezus Christus, om het geloof der Christenen zuiver te bewaren, en ik geloof aan het Vagevuur der zielen. In het geloof waarvan ik onderteken, 9 Juni 1439, 2e Indictie".

De zojuist herenigde bisschoppen, geassisteerd door een menigte Latijnse bisschoppen, begraven de gestorven Patriarch in de Kerk van Santa Maria Novella te Florence. De bezoeker van Florence heeft het marmeren graf van den groten Patriarch daar gezien.

De „zaken van minder gewicht" zoals Eugenius het primaatschap van Rome, het misbrood e.d. genoemd had, bleken toch nog wel enig gewicht te hebben.

Vooral de Keizer was een sterk tegenstander van de universele jurisdictie van den Paus. Eindelijk wordt ook dit rechtgezet en op 4 Juli stelt men de text van het hereningingsdecreet vast.

Afkondiging van het decreet.

De Domkerk van Florence is vol. De Paus zelf is aanwezig. Helaas is de troon van den overleden patriarch ledig. Honderden bisschoppen, duizenden geestelijken en voorzover er ruimte is, ook het volk, is in de kerk. In het Latijn en in het Grieks wordt dan het decreet voorgelezen:

„Eugenius Bisschop, Dienaar van Gods Dienaren, tot eeuwiger gedachtenis. Met instemming van onzen dierbaren zoon, Johannes Palaeologus, den wijdluften keizer der Romeinen, en van hen, die de vertegenwoordigers zijn van onze eerbiedwaardige broeders, de Patriarchen en andere vertegenwoordigers van de Oosterse Kerk. Dat de hemelen zich verheugen en dat de aarde opspringe. De muur, die Oost en West scheidde, is verdwenen, de vrede en eendracht zijn hersteld op de hoeksteen Jezus Christus, die van twee volken één gemaakt heeft..."

Hierna volgt de uiteenzetting van de geschilpunten, waarover men tot overeenstemming is geraakt, vooral uitvoeriger over het Filioque en de voorrang van Rome's Stoel, besluitend met 's Pausen ondertekening: „Eugenius, Bisschop der Katholieke Kerk, ik heb ondertekend met „Heer, Gij zijt mijn hulp en mijn bescherming, verlaat mij niet, mijn God".

Hierna volgen de handtekeningen van acht cardinalen, dan keizer Johannes Palaeologus, de vertegenwoordigers der Patriarchen en der diverse andere Kerken.

Terstond verlaten de missies, bestemd om aan de Patriarchen zelf de blijde mare te verkondigen, Florence. En de volgende dag richt de Paus een zendbrief aan de vorsten en Universiteiten om hun het blijde nieuws mede te delen.

Op het Lateraan ontvangt de Paus later de afvaardigingen van de andere delegaties, die na ruggespraak zich ook verenigden met de Moederkerk, de Kerk van Rusland, Libye, Egypte, Pentapolis, Tigris, Euhpraat, Mesopotamië, Aram, de Maronieten, de Armenen, Chaldeërs etc.

HET DOEL — NEDERLAND.

Nederlandse leger-, vloot- en luchtstrijdkrachten hebben jarenlang gewacht op de invasie en maken thans deel uit van de Geallieerde strijdkrachten, die begonnen zijn met de bevrijding van Europa. Deze troepen werden opgeleid in Engeland. Links boven ziet men den ook op Curaçao welbekenden Jacques Oppenheim, zoon van Prof. Mr. A. S. Oppenheim te Emmastad.

WIJ ONTVINGEN

„De Snelle Koerier", eerste jaargang no. 11. Het blad blijft aardig. Dit keer staat er een recensie in over het jeugdconcert. Daar moet het heen. De jongens moeten zelf schrijven, geen stukken over dit en dat overnemen, want de tijd die hiervoor besteed wordt, kan men beter voor wat anders benutten. Ook stukjes samenknutselen uit andere boeken heeft geen zin. Zelf eigen gedachten en impressies op papier zetten, dan wordt men pas schrijver. Toezicht op de zuiverheid der Nederlandse taal, hier nog meer nodig dan in het moederland, omdat het algemene spraakgebruik hier niet als een correctief kan werken, lijkt ons ook niet overbodig. „Voelen" in plaats van „gevoelen", „vanaf" in plaats van „van......af", „helemaal niet" in plaats van „in het geheel niet", „horen" in plaats van „behoren", „heel ver" in plaats van „zeer ver" zijn alle uitdrukkingen, die in de beschaafde geschreven taal minder goed op haar plaats zijn. Het zijn niet rechtstreekse fouten, maar men schrijft het zo niet, ook al zou men in het slordige spraak gebruik het wellicht soms eens zeggen. Een andere opmerking geldt de afstandsmaten. In Nederland rekent men, zoals trouwens vrijwel overal ter wereld, met kilometers en niet met mijlen. Als men dus uit het Engels in het Nederlands vertaalt doet men goed de mijlen in kilometers om te rekenen.

ONS KONINKRIJK.

„WIJ ZULLEN WEER VERLOST WORDEN".

Hare Majesteit Koningin Wilhelmina heeft Haar beste wensen „voor het strijdende Frankrijk en de glorierijke toekomst" getelegrafeerd naar Generaal Charles de Gaulle. Ter gelegenheid van de 14de Juli hebben de leiders van de Verenigde Volken boodschappen van hoop en aanmoediging uitgezonden naar het Franse volk. De Londense radio was hiervoor ter beschikking gesteld.

Professor Mr. Pieter Sj. Gerbrandy, Voorzitter van de Raad van Ministers, zeide in een dergelijke uitzending: Fransen en Vrienden; vandaag weer herdenkt gij, volk van Frankrijk de grote gebeurtenis in uw glorierijke geschiedenis, die in de loop der tijden het symbool is geworden van uw diepe liefde voor de vrijheid. Wij Nederlanders begrijpen die liefde zo goed. Ook onze geschiedenis kent dergelijke momenten van grootheid, dat het volk opstond tegen verdrukking en tyrannie. Nu, in 1944, lijden wij, Fransen en Nederlanders op dezelfde wijze onder een tyrannie, zoals er nooit een geweest is. De prachtige Franse strijders wier legers van bevrijding in Frankrijk zelf vechten, tonen hoe die geest van vrijheid nog steeds leeft in hun harten. Wij zullen weer verlost worden van de machten van het kwade kou. (AP)

VADERLANDERS IN DEN HAAG.

Geruchten, dat Geallieerde valschermspringers neergekomen waren bij Den Haag, hebben in Juni de ronde gedaan, toen de Duitsers alle uitgangen van de stad afgesloten hadden. Later bleek, dat deze activiteit te danken was aan een overval van vaderlanders op een der politiebureaux, waar inspecteurs en politiemannen door de vaderlanders werden opgesloten en wapens en munitie buit gemaakt werden (Aneta).

OVERLEDEN.

Jonkheer Dr. Julius Matthijs van Beijma, oud-burgemeester van Leeuwarden is aldaar overleden op 8 Juni in de ouderdom van 66 jaar. Volgens de Nederlandse bladen is Dr. H. A. M. J. van Kan, 66 jaar, Hoogleraar van Leiden en Batavia, professor in Romeins recht, overleden.

OVERSTROOMDE GEBIEDEN VERBODEN TERREIN.

Op straf van zes maanden gevangenis is het verboden in de overstroomde gebieden te komen of er te blijven. Alleen degenen, die er werken voor het Duitse leger krijgen een toelating. Zeilen, zwemmen en baden zijn ten strengste verboden in dit gebied; ook de dijken en wegen rondom het overstroomde gebied zijn voor het gewone publiek verboden (Aneta).

12 N.S.B.-ERS VERMOORD.

De Nederlandse bladen melden dat twaalf N.S.B.-ers vermoord werden door vaderlanders. Tien er van maakten deel uit van de Landwacht. Deze landwachters, schrijft het blad „Zwarte Soldaat" hebben bewezen wat de strijd aan het thuisfront betekent. Volk en Vaderland heeft bekend gemaakt dat de onder-officier S. Wolters op 27 Juni vermoord werd door vaderlanders bij de oefening van zijn plicht. Het Algemeen Handelsblad bericht, dat een agent in een niet genoemde stad in het Oostelijke deel van Nederland door jeugdige personen werd gedood (Aneta).

DOCTOR BEZEMER OVERLEDEN.

Uit Nederland wordt het overlijden gemeld van Doctor Tammo Jacob Bezemer, professor in Nederland Indische talen en hoogleraar aan de Landbouwhogeschool van Wageningen. Hij was ook buitengewoon hoogleraar in Javaans te Utrecht. Hij werd op 13 Januari 1869 geboren te Delfshaven. Na zijn opleiding te Rotterdam en Leiden ging hij als onderwijzer naar Indië; later keerde hij terug naar Nederland en gaf colleges te Leiden en Delft vooraleer aan de hogeschool te Wageningen verbonden te worden (Aneta).

LUCHTVAART IN NIEUW GUINEA.

De ontwikkeling van een nieuwe weg door de lucht over tot nu toe onbezochte gebieden van Nederlands Nieuw Guinea door Noordamerikaanse vliegers, bijgestaan door Nederlanders is door het Geallieerd Hoofdkwartier in Nieuw Guinea bekend gemaakt. Langs deze nieuwe weg wordt de vliegafstand tussen de Geallieerde voor- en achterhoede met verschillende uren bekort. Transportvliegtuigen onder bevel van Kolonel Ray T. Lamore onderhouden een dagelijkse koerierdienst tussen Hollandia en het Australische vasteland over een streek, die vroeger alleen bij uitzondering door een hoogvliegende bommenwerper werd overgestoken. Het eerste vliegtuig, dat deze tocht maakte was dat van Majoor Myron J. Crimes van Palm Springs (Californië), die al meer dan twee jaren troepen heeft vervoerd in deze streken. Hij kruiste bij die vlucht over een vallei die 3000 meter boven zeepeil lag tussen met sneeuw bedekte bergtoppen. Meer dan 24 uren lang vloog hij over een gebied dat niet eens in kaart gebracht is. Crimes werd vergezeld door twee Nederlandse vliegers, die reeds vluchten gemaakt hadden over de Oranje-bergen in Nieuw Guinea (Aneta).

MEESTER HALLO BEVORDERD.

Meester H. S. Hallo, gezantschapsraad aan de Nederlandse Ambassade te Washington is tot secretaris van de Nederlandse legatie te Ottawa aangesteld.

Curaçao.

PATER WAHLEN BEDIEND.

Gistermiddag werd Pater Raymundus Wahlen O.P. uit voorzorg van de laatste H.H. Sacramenten der Stervenden voorzien.

GOUVERNEUR ONTVANGT DOMINICAANSE ONDERSCHEIDING.

Zaterdagmiddag had in het Gouvernementshuis de plechtige aanbieding plaats van het Groot-Officierskruis in de Orde van Juan Pablo Duarte, bevrijder van de Dominicaanse Republiek aan Zijne Excellentie Doctor Piet A. Kasteel, Gouverneur van Curaçao. Behalve de Heer Andres J. Espinal, consul van de Dominicaanse Republiek, die het ereteken aan den Landvoogd overhandigde, waren van het Consulaire Corps aanwezig de Heer Julius L. Penha, consul generaal van Brazilië en deken van het Corps, de Heer Luis Rafael Pimentel consul- generaal van Venezuela, de Heer J. F. Huddleston, consul van de Verenigde Staten, de Heer E. Th. Lambert, consul van Groot Brittannië; de Heer Ernesto C. Martijn, consul generaal van Haïti; Dr. C. Posada Gaviria, consul generaal van Colombia en de Vice-Consul van China.

Verder waren nog aanwezig Schout bij Nacht Theodore E. Chandler; de Heer John Horris Sprockel, voorzitter van de Staten van Curaçao; Z.H.E. Mons. P. I. Verriet O.P., Dr. Ch. W. de la Try Ellis en Professor Dr. A. S. Oppenheim leden van de Raad van Bestuur, de Heer A. G. Statius Muller, Dr. C. Suthoff, President van het Hof; Mr. L. C. Kwartsz, Procureur Generaal; Schout bij Nacht C. J. Baron van Asbeck; Ingenieur J. Noorduyn, directeur C.P.I.M.; Dr. W. J. Goslinga, Inspecteur van het Onderwijs en Volksontwikkeling; Mr. H. J. M. Hoogeveen, Administrateur van Financiën; Ir. C. A. Willemse, directeur Landsradio; Ir. J. Groote, Directeur van het Departement Openbare Werken; Doctor J. de J. Arends, Hoofd van de Openbare Gezondheidsdienst; de Heer R. J. Beaujon, Hoofd van het Departement van Watervoorziening, visserij, landbouw en veeteelt; Drs. J. H. van Boven, Hoofd van het bureau voor Sociale en Economische Zaken; Eugène A. Winters, waarnemend hoofd van de Gouvernementspersdienst.

Luitenant Adjudant Ivan Lansberg leidde de genodigden binnen, waarna het woord werd genomen door den Consul van de Dominicaanse Republiek. Hij herinnerde er aan, dat en eeuw geleden — op 27 Februari 1844 — toen de Dominicaanse Republiek haar vrijheid kreeg, Juan Pablo Duarte zich hier bevond; hij wees op de symbolische betekenis van de toekenning dezer hoge onderscheiding en wenste den Landvoogd geluk in zijn eigen naam en in naam van het volk, dat hij op Curaçao vertegenwoordigt.

Nadat hij het Kruis van Groot-Officier in de Orde van Juan Pablo Duarte aan den Gouverneur had overhandigd, nam Deze laatste het woord om Zijn dank uit te spreken, waarbij Hij wees op de goede betrekkingen, die steeds tussen beide landen innerde er aan, dat een eeuw gekorte rede met een „Leve de Dominicaanse Republiek! Leve Generaal Trujillo!"

Vervolgens werden verfrissingen rondgedeeld en werd een heildronk gewijd aan Hare Majesteit de Koningin en aan den President van de Dominicaanse Republiek, Generaal Trujillo.

Zijne Excellentie de Gouverneur deelde nog mede, dat aan den Consul Generaal van Santo Domingo en den Consul Generaal van Venezuela het Commandeurhebben bestaan. Hij eindigde zijn Nassau is verleend, dit in verband met het bezoek van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana, waaraan beiden op zeer doeltreffende wijze medegewerkt hebben.

EERSTE EINDEXAMEN A.M.S.

Voor de leerlingen van de hoogste klas van de A.M.S. was het Zaterdagmiddag een jubel te mogen vernemen, dat 13 van de 15 candidaten geslaagd waren voor het eindexamen. Niet minder jubel was er echter ook bij directeur Willem Meyer en zijn lerarencorps, die ondanks vele moeilijkheden zulk een uitstekend resultaat wist te bereiken.

Het was een druk gegons van stemmen der ouders, belangstellenden en jongelieden, die Zaterdagmiddag in afwachting stonden voor de Statenzaal, waar de examencommissie gezeten was om een uiteindelijk oordeel te vellen. Na enige tijd gingen de deuren open en noodde de Heer Johannes H. G. Mulders allen uit om binnen te komen. Iedereen haastte zich voorwaarts en zocht een plaatsje. De Knalpot-redacteur zette zich ter perstafel en verslond met vurige ogen al degen, die rondom de tafels in het afgescheiden gedeelte gezeten was en daar zat heel wat geleerdheid, Dr. Wybojan Goslinga de examencommissie en de leraren. Nadat de leerlingen van het eindexamen zich in een halve cirkel geschaard hadden voor de commissie, nam Peter Stuyvesants Directeur Willem Meyer het woord om op een zeer hartelijke wijze het resultaat bekend te maken. Bijna juichend klonk het, dat de resultaten zo schoon waren. 3 Van de A-afdeling en 10 van de B-afdeling zijn geslaagd en goed. Voor aleer echter de nadere gegevens verstrekt werden, richtte directeur W. Meyer zich tot de belangstellenden. Het is voor Curaçao, zo zeide hij, een heugelijke dag. Een mijlpaal in de ontwikkeling van Curaçao. Op een ogenblik, dat er in de wereld zoveel vernietigd wordt, is hier iets opgebouwd. Het gewone volksonderwijs stond hier op Curaçao reeds op hoog peil en kon zich gerust meten met het lager onderwijs, waar ter wereld ook. Het onderwijs werd opgevoerd met het uitstekend mulo-onderwijs en nu in deze tijd kwam de kop met het Peter Stuyvesant College en het Middelbare onderwijs. Dit onderwijs moet nooit meer verdwijnen. De eerste leerlingen hebben nu hun eindexamen gedaan. Zij mogen trots zijn. Gij zijt, jongelieden, de eersten, laat dit een aansporing voor u zijn om de eersten te blijven. Blijft nummer één, niet door de ellebogen, maar door uw verstand, uw ijver en volharding.

Deze school, vervolgde directeur Meyer tot de belangstellenden, is Curaçao niet opgelegd. Zij is slechts door de oorlog bespoedigd. Van het Peter Stuyvesant College kan gezegd worden: het kwam, het zag en het overwon. Met September zullen er 100 leerlingen zijn. Leerlingen van alle rang en stand. De school is nog niet zoals ze zijn moet, maar zij kan beter worden als geheel Curaçao er achter staat. Wanneer er een vast lerarencorps komt en wanneer wij een eigen nieuw gebouw hebben met boekerij enz. Vooral ook een internaat, waar de jongens kunnen verblijven van de andere eilanden en zelfs van het vasteland. Er moet een Peter Stuyvesant College komen, waar iedereen trots op is en waarvan iedere Curaçaoënaar zeggen zal: die school is van ons!

Vervolgens behandelde directeur Willem Meyer de puntenlijst, waaruit veel te leren over de ijver en de mogelijkheden van de jongelieden. Er waren twee kampioenen, die elkander vlak op de hielen zaten. Het was een edele wedijver tussen beiden. De Curaçaoënaar R. Römer won met slechts één punt van den Surinamer C. van Erpecum. R. Römer had 133 punten, C. van Erpecum 132. Stuk voor stuk had de Heer Meyer een hartelijk woord voor alle geslaagden in het biezonder, ook voor de twee jongedames. Vrolijkheid wekte het, toen de geslaagde De Wit naar voren moest komen en er drie De Witten naar voren stapten.

Een apart woord werd gericht tot den geslaagde Lendering, die na een tussenpoze van drie jaren zijn studie aan de A.M.S. hervatte en slaagde. Namens de examencommissie werd hij in het biezonder geluk gewenst.

Tot slot dankte de Heer Meyer nog de Hoofden der Muloscholen, die aanwezig waren en zodoende blijk gaven van hun waardering voor dit werk. Blijft steunen, zo verzocht Directeur Meyer.

De namen der geslaagden zijn: Afdeling A: de Dames C. Heshusius en Uinhos Meit en Arend van Unen.

Afdeling B: Mejuffrouw C. Bloem en de Heren F. Capriles, C. van Erpecum, L. Guda, A. Kreps, T. Lendering, R. Römer, A. de Wit, B. de Wit en M. de Wit. Twee candidaten zakten.

Vermeld moet nog worden, dat er bij het eindexamen vier tienen werden gegeven. Voorwaar, een buitengewone praestatie. Nummer één der geslaagden werd de Curaçaoënaar R. Römer en twee de Surinamer C. van Erpecum, onderscheidenlijk van het St. Thomascollege alhier en de St. Paulusschool te Paramaribo, een extra compliment aan de Fraters van Tilburg.

TENNIS.

De tenniswedstrijden om de NALTB kampioenschappen zijn thans afgelopen. Het kampioenschap Dames Enkelspel werd behaald door Mevrouw Chr. van der Swan, die in de eindwedstrijd Mejuffrouw El. da Costa Gomez wist te verslaan met 6—1, 4—6, 6—4. In de eindwedstrijd van het Heren Enkelspel won Frank de Castro van Oscar Salas met 6—2, 6—2, 6—4 en behaalde daarmede het kampioenschap.

Op het kantoor van de

NEDERLANDSCHE COMMISSIE VAN DE MISSIE VOOR ECONOMISCHE, FINANCIEELE EN SCHEEPVAART-AANGELEGENHEDEN VAN HET KONINKRIJK VOOR HET WESTELIJK HALFROND TE WASHINGTON,

kunnen twee of drie typisten, bij voorkeur stenotypisten worden geplaatst (op arbeidscontract van één jaar).

Passagekosten zullen worden vergoed, terwijl het salaris $ 140.— per maand zal bedragen, welk bedrag naar gelang van ervaring en kennis hooger kan worden gesteld.

Sollicitaties onder opgave van diploma's, referenties, enz. worden schriftelijk ingewacht ter Gouvernements-Secretarie.

3—1

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** Tropials B — Sithoc B 1—2. Na afloop van de wedstrijd reikte Pater Willibrordus M. Brada O.P. de beker uit aan den kampioen Tropials en bedankte de commissie. Mobilia — Olympia 0—4, Ecuador — Colombianen Elftal 2—2; Wiva Competitie: Huize Soerabaia — Postkantoor 1—0.

DE FEESTEN TE GROOT KWARTIER.

Ter inwijding van het biezondere beeld der Heilige Maagd, waarover wij in ons blad van verleden week Vrijdag reeds schreven, werd gistermorgen een Plechtige Heilige Mis gezongen in de kerk van O.L.V. van de Berg Carmel te Groot Kwartier. Gisteren was het het patroonsfeest dier kerk. Het Nederlandse Mannenkoor, het Fraterskoor en het Jongenskoor van het St. Thomascollege voerden de verschillende gezangen uit. Des middags was er een pontificaal lof met processie, waaraan ongeveer 800 personen deelnamen. Verschillende groepen, zoals de Padvinders, de Zonnekinderen, Surinamers en andere liepen in de processie mede. Pater Clemens van der Looy O.P., pastoor van de parochie van de Heilige Rozenkrans te Pietermaai, was de feestpredikant en hield een buitengewoon gloedrijke sacramentspreek. ...k sprak de predikant nog in het Engels.

JONG HOLLAND VIERDE FEEST.

Het was gisteren een gloriedag voor Jong Holland, Curaçao's oudste sportvereniging welke haar 25-jarig bestaan vierde.

Met een plechtige Hoogmis in de Pro-Cathedraal, welke door Zijne Hoogwaardige Excellentie Mr. Petrus I. Verriet O.P. bijgewoond werd, werd de feestdag begonnen. Het koor zong op schone wijze de mis „Maris Stella" van Griesbacher. Om kwart vóór elf werd in de club van het Centro Social Católico te Pietermaai een ontvangst gehouden, welke druk bezocht werd. Zijne Excellentie de Gouverneur liet zich vertegenwoordigen door Mr. Henri J. M. Hoogeveen, Administrateur van Financiën. Bij deze gelegenheid werd de feestrede gehouden door den Voorzitter van Jong Holland, den Heer Heraclio M. Henriquez R., die niet alleen de belangrijkste gebeurtenissen in het bestaan van de vereniging memoreerde, maar ook den oprichter Frater Maria Richardus en andere overleden leden van de vereniging herdacht.

Hoewel het doel der vereniging niet in de eerste plaats is om overwinningen te behalen, was de heid. Dr. Wybojan Goslinga, de zen op het feit, dat Jong Holland kaanse luisterdiensten werd opschap van Curaçao behaalde. Hij hoopte, dat men zich in de toekomst op nog meer takken van sport zal gaan toeleggen en eindigde met een heildronk op het welzijn der leden. Tot na 13 uur bleef men gezellig bijeen.

In de namiddag om 16.30 uur werd in het Rifstadion de voetbalwedstrijd gespeeld tegen de vereniging Hollandia, kampioene van Aruba. Teneinde haar roem te handhaven won Jong Holland met 3—0. (Zaterdag won Vitesse van Hollandia met 4—3). Na drie minuten spelens werd het eerste doelpunt gemaakt door Carlos Boyé. De overige twee punten werden gemaakt door Guillermo Pardo, even vóór de rust en even vóór het einde.

's Avonds werd het feest voortgezet in de mooie club van „Independiente" met een danspartij. Voorzitters van verschillende bevriende verenigingen en andere sportvrienden staken gloedrijke redevoeringen af. Tot laat in de nacht werd er gefuifd.

Superioriteitswaan als redmiddel.

De bloed- en bodem theorie heeft er bij andere Germaanse volken dan de Duitsers nooit in gewild, ondanks alle pogingen die, ook reeds lang voor de oorlog, aangewend werden haar vooral aan de naburige volken op te dringen. De theorie wilde er niet in omdat de Nederlanders, de Scandinaviërs en de andere Germaanse volken rondom Duitsland vrij zijn van bombast, waarin de Duitsers in verschillende periode van hun bestaan vergoeding hebben pogen te vinden voor hun onmacht zich te ontwikkelen tot een werkelijke natie.

En de practijk wilde er, zo mogelijk, nog minder in, omdat zelfs de goedgelovigsten inzagen dat de hele bloed- en bodem propaganda buiten Duitsland niets anders beoogde dan de bodem voor te bereiden voor opslorping in het Duitse Rijk. Wij en anderen bedankten dus voor de eer te mogen meetellen in het Germaanse super-ras. Wij zouden ervoor bedankt hebben zelfs al waren de oogmerken van Duitsland minder doorzichtig geweest. Wij zouden ervoor bedankt hebben zelfs wanneer de theorie minder klaarblijkelijk ingedruist had tegen alle begrippen van moraal en ethiek.

De Duitsers zelf zullen de waan van het Germaanse super-ras zeker heel gauw laten schieten als de werkelijkheid tot hen doordringt in de vorm van een hopeloze nederlaag. Daar ziet het — goddank — naar uit. Het spel van Hitler was overigens zeer doorzichtig. Dat het Duitse volk dit meespeelde, is heus wel iets anders dan een bewijs van superioriteit. Het was misleid — inderdaad — maar het liet zich ook misleiden. Dit tweede punt moet niet vergeten worden, indien men een juist oordeel over het Duitse volk vellen wil. Toen men in D... nd luisterde naar Hitlers waanvoorstellingen, die trouwens lang daarvoor reeds in verschillende vormen verkondigd waren, was er iets in het Duitse volk, dat het meer dan vroeger gedisponeerd had zulke dingen aan te nemen. Bij de massa was de mentaliteit aanwezig om Hitlers grootspraak te geloven. Het is geen kleinigheid voor een volk dat „Deutschland über Alles" pleegde te zingen en het, in strijd met de oorspronkelijke bedoeling van het vers, opvatte in die zin dat Duitsland over heel de wereld heersen moest, op zekere dag bovendien voorzien te worden van een theorie, welke het boven heel de mensheid verhief.

Gelijk meer Duitse diepzinnigheden, was ook dit in de grond iets heel goedkoops, want door de Duitsers tot het meesterras te verklaren, werden ze tegelijkertijd ontslagen van de moeilijke taak orde te stellen op hun eigen verhoudingen. Volmaaktheid wordt alleen verworven — zo hebben wij het tenminste altijd geleerd — door een voortdurende strijd tegen lagere instincten en hartstochten, welke den mens vernederen — hetgeen hij, in ogenblikken van oprechtheid, ook voelt.

In de periode na de vorige oorlog waren de massa's in Duitsland meer geneigd dan ooit te voren, de schuld hunner ellende niet in zichzelf maar bij anderen te zoeken. Dit is gedeeltelijk te verklaren uit het feit dat de Duitsers, individueel en als gemeenschap, steeds „slechte verliezers" geweest zijn; anderdeels uit hun aanmatiging, welke niet gedoogt dat zij erkennen werkelijk verslagen te zijn geworden. Aan wie hebben zij sinds 1918 al niet de schuld voor hun misère gegeven! Eerst aan Engeland en daarna aan Frankrijk, die net deden alsof zij werkelijk de oorlog gewonnen hadden. Daarna aan de Joden, die een internationale samenzwering tegen Duitsland op touw gezet zouden hebben; aan de communisten, die het eveneens op de ondergang van Duitsland voorzien zouden gehad hebben, en aan hun tegenvoeters, de plutocratie, welker voornaamste streven ook al weer geweest zou zijn Duitsland te vernietigen of tot slavernij te herleiden.

Dit alles kon men onder de republiek van Weimar reeds horen verkondigen door verschillende groepen, maar het was Hitler die het verhief tot een systeem, dat ingang vinden moest, omdat de Duitsers, door het te aanvaarden, het voor hen onduldbare gevoel van persoonlijke schuld konden opzij schuiven. De Joden waren schuldig, de bankiers waren schuldig, de sociaal democraten waren schuldig — ja, wie waren niet schuldig — behalve dan de Duitsers, voor zover zij niet tevens Joden of communisten waren. De tactiek van Hitler was simpel, maar ze werkte. Hier was de oplossing, de redding, de verlossing.

De Staat nam alles onder zijn bescherming, loste alle problemen op, want de Staat zorgde voor het behoud en het welzijn van het Arisch bloed, waarin uiteindelijk alle goed is vervat. Vanzelf loopt dit uit op de totale superioriteit van Duitsland als vermenging met mindere rassen maar voorkomen wordt.

En voor deze volkomen verlossing uit de vernederende staat, waarin het volk verkeerde, behoeft het individu niet de prijs te betalen van voortdurende inspanning en strijd tegen zichzelf. Het heeft alleen maar de ingeboren qualiteit van zijn superieur bloed te laten uitwerken onder de bescherming van de Staat. Dat is de betekenis van wat Hitler schreef in „Mein Kampf".

„In het bloed alleen ligt de macht van den mens".

Majoor Mommersteeg.

WERELD-NIEUWS

VISSERS GEWAARSCHUWD.

Het Geallieerde Hoofdkwartier heeft de vissers van Nederland, België en Frankrijk gewaarschuwd om de nu komende twee weken niet uit te varen (Aneta).

DE HOUDING DER ITALIAANSE BISSCHOPPEN.

In Mei, kort voor de Geallieerden Rome bezetten, klaagde de fascistische propagandaleider, Farinacci, bitter over de uitingen van vijandschap der hoge geestelijkheid in het door de Duitsers bezette Italië tegen de As. Hij noemde de toon van de „Osservatore Romano" toenemend anti-Duits, en lichtte dit door middel van citaten toe. Het wekte zijn biezondere verontwaardiging op, dat de bisschoppen van Piedmont, bijeengeroepen door Aartsbisschop Fossati van Turijn, en de bisschoppen van Veneto, bijeengeroepen door Patriarch Piazza van Venetië, een onmiskenbaar vijandige houding aannamen tegen de bezettende mogendheid. Hij verlangde, dat de Sociale Republiek van Mussolini, welke nog niet door het Vaticaan erkend was, de bepalingen van het Concordaat betreffende diplomatieke immuniteit zou verloochenen, en dat geen subsidie meer betaald zou worden aan Bisschoppen, die vijandig staan tegen het régime.

En thans staan de Geallieerde legers ver ten Noorden van Rome!

NIEUWE METHODE VOOR LOONSVERHOGING.

Het pro-Nazie blad Nouveau Journal van Brussel is aan het woord.

„Sedert het invallen van de winter reisden in het district Huy Huy passagiers in ijskoude wagons.

Te vergeefs zonden ze dringende petities in.

De bemanning van de trein, zo kwam later uit, had het verwarmings-systeem afgesloten, want zo verdienden ze met hun uitzuinigen een extra-bonus. Zodra de passagiers dit verstonden, besloten ze, de treinbemanning een fooitje in de hand te stoppen en terstond rees de thermometer tot barstens toe, tot groot genoegen van de bemanning van de trein en de passagiers".

„TERRORISTEN" AANGEHOUDEN.

De Duitsers melden dat zij een groep „terroristen" hebben aangehouden, waarvan verschillende leden, liever dan zich over te geven, hun leven duur betaald te hebben door zich te verdedigen met vuurwapens en met granaten.

Volgens hun gewoonte, voegen de Duitsers eraan toe dat de leider van de groep een Jood was en dat al de „bandieten" bij de Communistische partij aangesloten waren.

BELGIE'S ZORG VOOR DE TOEKOMST.

Het Belgische Ministerie van Voorlichting deelt mede:

Balthazar, Minister van Verkeerswezen en Openbare Werken, is terug te Londen na een reis in de Verenigde Staten en Canada, welke ongeveer twee maanden duurde.

De twee biezonderste doeleinden van deze tocht waren:

1) het Belgisch burgerlijk vliegwezen;

2) de tonnemaat van de Belgische koopvaardijvloot.

Ogenblikkelijk na zijn terugkeer heeft de Minister verslag uitgebracht bij de Regering over de uitslag zijner zending en belangrijke beslissingen worden genomen.

De Heer Balthazar heeft verklaard dat het hem onmogelijk was meer ruchtbaarheid te geven aan wat hij heeft verricht.

Hij heeft er zich bij bepaald mede te delen, dat hij zeer verheugd was over de bereikte uitslag.

Het land zal met voldoening vernemen dat zijn Regering zich zeer actief bekommert om de heropbouw van onze koopvaardijvloot en om de rol welke het België van morgen te spelen heeft in het domein van het burgerlijk vliegwezen.

NITROGEEN.

Jaren geleden werd ons vert[e]... dat, wanneer men landzouw-k... strooide op kippennest, nitroge... een der belangrijkste bemestin[g]... middelen, verloren ging. Nu k... men de wetenschappelijke he... ons vertellen, dat het juist ande... om is.

Dat landbouw-kalk, er op ... strooid, juist de nitrogeen va... houdt. Het is bijna net zo g... als superphosfaat, dat tot nog ... daarvoor wordt gebruikt.

De naam Curaçao

door

PATER H. M. HULSMAN O.P.

6.

Veronderstel dat vóór de ontdekking van Amerika, hier op het eiland de slechtste soort Caraïben, de mensenetende, zou... gewoond hebben, (wat echter volstrekt niet bewezen is,) dan waren er toen zeker nog geen katholieke priesters op het eiland geweest.

Later is dit eiland geheel ontvolkt geworden, doch uit het enige document dat er van die tijd omtrent ons eiland bestaat, nl. de brief van Juan de Ampiés, van omstreeks 1513, staat het vast, dat de Indianen die van Curaçao waren weggeroofd, van de stam de Caquelias waren, een zeer goedaardig en zachtzinnig volk, zeer leerzaam en gedwee, en geneigd tot het Christendom. Het is niet bekend, wanneer de eerste priester op Curaçao gekomen is. Zeer zeker niet vóór Juan de Ampiés (1527). Misschien onder hem. Maar toen droeg ons eiland al lang de naam van Curaçao.

Hoe taai echter dergelijke historische dwalingen kunnen zijn, moge blijken uit het volgende:

Na zijn terugkeer uit Curaçao hield Ir. Suringar in Maart 1928 voor de leden van Oost en West een lezing in den Haag, waarin hij letterlijk het volgende zei:

„Het is niet met zekerheid bekend, waaraan Curaçao zijn naam te danken heeft. Velen zeggen aan het Spaanse woord Cura asado, wat gebraden priester betekent, omdat een van de eerste Spaanse priesters er levend geroosterd zou zijn. Anderen beweren dat Curaçao betekent: Hij die hier binnenkomt zal weder gezond worden, hetwelk eerder met de waarheid overeenkomt, daar het klimaat gezond is, en er geen tropische ziekten voorkomen".

Zo ziet men dat zelfs de troebele bronnen van Teenstra, Bosch, Simons en Brusse nog vervalst worden, niet Curaçao betekent dat, maar Curaquira. Doch die naam heeft ons eiland nooit gedragen. 8)

Met Brusse kan men het tijdperk geëindigd achten, waarvan Hamelberg schrijft, dat „men een boekdeel zou kunnen vullen met het aanhalen der onnauwkeurigheden, voorkomende in de tot nu toe uitgegeven geschiedenis van Curaçao." (Zie Docum. no. 103 p. 213.)

Teenstra wordt zelfs ter aangehaalde plaatse publiek van moedwillige geschiedvervalsing beschuldigd.

Ofschoon chronologisch van veel latere datum, menen we het hier de meest geschikte plaats voor enkele andere pogingen, die gedaan zijn om de oorsprong te achterhalen van de naam Curaçao.

8) Als een merkwaardigheid voegen wij hierbij, dat Pater Euwens indertijd rector van het hospitaal op 16 September 1928 van Caracas een brief ontving geadresseerd als volgt:

Señor Director del Ospital
Santa Isabel
Cura Asado

De brief was met dit adres netjes op Curaçao gekomen.

W. R. Menkman schrijft op bladz. 82 van het Juli — Augustus nummer 1935 van de Westindische Gids, in verband met de naam Curaçao.

„Het Portugees-Amerikaansche gebied was Brazilië en nu is het wel eigenaardig, dat in The Captivity of Hans Stade of Hesse in A. D. 1547—1555 (Hackluyt Society, 1847 LI) de bewerker van de Braziliaanse kalkoenen spreekt als van de „Curassow family". Bedeeld werd de gladsnavelhokko (Crax alector L.), maar dat de naam van ons eiland iets met dezen vogel uit te staan zou hebben, is ook al weder niet aannemelijk".

Reeds in het jaar 1926 schreef Frater M. Radulphus, directeur van Scherpenheuvel alhier, ook over deze naamverklaring aan Pater Euwens.

In „the Wild Scenes in South America, geschreven door Paez wordt deze vogel pauji genoemd, een vogel zo groot als een kalkoen. Kop en nek wit, de rest olijfbruin, vleugeltoppen zwart en nader aangeduid als de „crested curassow of South America". Deze vogel is ook vrij algemeen in Venezuela, waar hij speciaal als Payi bekend is.

Heeft deze vogel de naam gekregen van ons eiland? Zoals het geval zou zijn met de Corossol op de Franse antillen?

Harmworth's Universal encyclopaedia zegt zelfs uitdrukkelijk dat de vogel de naam te danken heeft aan ons eiland. De Brittanic Encyclopaedia schrijft bij het woord Curaçao:

Een groep hoenderachtige vogels uit Zuid-Amerika, een onder familie van de Cracidae — Volgens den Heer K. J. Temminck werden talrijke exemplaren van deze vogels tegen het einde der 18e eeuw van Nederlands Guiana (Curaçao?) naar Nederland overgebracht en daar tam opgekweekt. Doch met de Franse revolutie werd deze kwekerij vernietigd".

Pater Euwens in zijn lezing achtte het voor zich niet onwaarschijnlijk, dat ofschoon deze vogel van Brazilië en de 3 Guyana's en Venezuela algemeen verspreid is, ze vroeger ook op Curaçao inheems geweest is, of van Venezuela hierin gevoerd.

Wellicht heeft de Engelsman, die deze kalkoenensoort zijn eigenaardige naam gaf voor het eerst deze vogel op Curaçao in tamme staat ontmoet".

Aldus Pater Euwens.

We zouden daaraan nog kunnen toevoegen, dat omstreeks het jaar 1920 een aantal dezer vogels tam gehouden werd in het Wilhelmina-plantsoen alhier.

We zijn echter met den Heer Menkman van mening, dat het niet aannemelijk is, dat de naam van deze vogel iets met de naam van ons eiland zou hebben uit te staan.

Op het eind der 19e eeuw brak er een tijd aan van meer diepgaand historisch onderzoek, met raadpleging van andere bronnen en archivalia.

De eerste die werkelijk pionierswerk op het gebied van Curaçaose geschiedschrijving heeft verricht is J. H. Hamelberg. Hij heeft het Koloniaal Archief hier op orde gebracht en geheel doorgewerkt, en doorzocht ook het gehele archief der Westindische Compagnie in den Haag, voor zijn boek, De Nederlanders op de Westindische eilanden. Het behandelt de Curaçaose hist... van 1634 — 1782. In dit w... schreef hij niet over de naam ... Curaçao, maar wel heeft hij ... gedaan in een apart art... waarover straks.

Op te merken valt, dat ... quaestie over de verschill... schrijfwijzen van de naam C... çao nu geheel van de baan ... Maar de strijd loopt nu ve... tussen deze twee meningen i... naam Curaçao van Portuges... Caraïbische oorsprong.

Wie is de eerste die de me... van een Portugese oorsp... heeft opgeworpen?

Stelt men zich in deze qua... uitsluitend op taalkundig st... punt (zonder enig historisch ... band) dan moet men noodz... lijk onder de suggestie ko... dat alleen in het Portugees ... woord Curaçao het meest z... zowel wat schrijfwijze als ... gelijkluidendheid betreft ... komt.

Çao is een uitgang die n... het Spaans, noch in het ... lands maar wel in het Por... voorkomt.

Wordt ve...